

## La concepció dels artistes i dels poetes segons Plató

L'Estat platònic és totalitari en el sentit que Plató aspira a controlar tots els aspectes de la vida humana (i això inclou també els sentiments, les emocions...). Res pot ser aliè a l'interès de l'Estat. Per això dona una gran importància a l'educació, que entén com una forma de «domesticació». A la ciutat platònica la família ha estat abolida. Els nens depenen de l'Estat des del principi. Els magistrats estudien les ànimes dels infants i els destinen a una de les tres classes socials de tal forma que cada individu serà educat per servir la societat en els rengles de la seva classe i mai no en podrà sortir.

En la ciutat platònica no hi ha canvi social. Els infants no pertanyen als seus pares, sinó a l'Estat. Per impedir que els magistrats afavoreixin els seus propis fills, Plató propugna el comunitarisme de les dones. Consisteix en el fet que hi hagi una absoluta llibertat sexual. Totes les dones són de tots els homes i viceversa, de tal manera que els magistrats mai no podran estar segurs de quins són els seus fills. En el fons es tracta de compensar l'opressió política amb l'alliberament sexual.

Plató admet que les dones poden ser guerreres i fins i tot filòsofs-reis, cosa que considerant la repressió i l'aïllament en què vivien les dones a l'antiga Grècia, de vegades s'ha considerat com una mena de «feminisme». Però en realitat és una conseqüència del sistema platònic, perquè el coneixement no depèn del cos (que és quelcom accidental) sinó de l'ànima que és eterna i, per tant, cal acceptar la possibilitat que una ànima de filòsof-rei pugui trobar-se en un cos de dona.

En *La República* no hi ha esclaus, però a la pràctica tothom és esclau, perquè a l'Estat és absolutament autoritari i no permet cap llibertat individual. Popper deia que en *La República* hi ha pastors (magistrats), gossos (guerrers) i ramat (productors). Tampoc no hi ha comerciants perquè el comerç obliga a viatjar, a conèixer altres mentalitats... i precisament això és el que vol impedir Plató. *La República* ha de ser autàrquica (autosuficient) i restringir al màxim els contactes amb les altres *polis*. Cal que els habitants de la seva ciutat ideal no tinguin coneixement del «pervers» món exterior i visquin dedicats exclusivament a la virtut.

En *La República* de Plató, no hi ha poetes ni artistes perquè l'art és una forma de desordre de la societat. L'art és «massa humà», Plató creia que els grans artistes del s. V aC havien humanitzat excessivament els déus i, per tant, els havien fet perdre l'aura de misteri sagrat. Quan l'art apropa massa la divinitat, li fa perdre el respecte i sense fe en els déus, els homes també perden la fe en la ciutat o en l'amistat que són virtuts divines. A més, l'art enganya perquè ens fa creure que existeix bellesa en el món sensible quan l'única Bellesa real és l'intel·ligible; només les Idees són belles, estrictament parlant. Plató expulsa els artistes i els poetes perquè ells situen els sentiments en el lloc que només pot ocupar la Raó. En el fons, Plató tenia una concepció «romàntica» de l'art, com si l'art fos una mena de «furor sagrat» que inevitablement provoca *hybris*.

—Ramon Alcoberro, «Plató».  
Font: <http://www.alcoberro.info/planes/plato.htm>.  
Adaptació del text d'Àlex Agustí-Polis.